

кращого результату, як саме використовується дистанційне/змішана форма навчання в литовських закладах освіти тощо.

Подальше вивчення досвіду литовських колег у галузі підготовки юристів, використання можливостей, що надають програми академічних обмінів та стажувань, та впровадження цього в освітній процес у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ сприятиме розвитку системи формування сучасного фахівця-юриста.

Голубєва Олена Вікторівна,
студентка юридичного факультету

Науковий керівник – професор кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
доктор філософських наук, доцент
Скиба Елеонора Константинівна

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

МОРАЛЬНИЙ АСПЕКТ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЮРИСТА

Першочерговим завданням для юриста має бути подолання негативних чинників, що ускладнюють людське існування і забезпечення правового порядку для реалізації свого потенціалу будь-якими особами, що безпосередньо та опосередковано підтверджується великою кількістю міжнародних та національних нормативно-правових актів, наприклад, статтею 3 Конституції України, де сказано, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [1, с. 3]. Будучи вагомим елементом правової системи, юрист проте ж впливає не тільки на правове середовище, а його компетентність, дійсно, відіграє вагому роль у суспільстві. Спираючись на це, я вважаю необхідним досліджувати моральний аспект професійної компетентності юриста та використовувати результати таких досліджень на практиці, оскільки моральні настанови мають безпосередній вплив на компетентність юриста, а отже, і на всі похідні від цього сфери.

У своїй праці Івашкевич І.В. зазначає, що «компетентність», у межах системного підходу, визначається як поєднання шести її складових: 1) концептуальної (наукової) – розуміння теоретичних основ здійснення професійної діяльності; 2) інструментальної – володіння базовими професійними вміннями; 3) інтегративної – здатність поєднувати теорію та практику під час

розв'язання професійних проблем; 4) контекстуальної – розуміння значущості соціальної та культурної сфер, в яких здійснюється професійна діяльність; 5) адаптивної – вміння передбачати зміни в професійній діяльності та заздалегідь бути до них готовим; 6) комунікативної – вміння ефективно використовувати писемні та усні засоби спілкування в міжособистісній комунікації [2, с.167]. Виходячи з цього, моральний аспект не можна віднести до лише однієї із запропонованих ланок, оскільки він одразу пронизує усі складові компетентності юриста. Так, наприклад, моральний прояв концептуальної складової полягає у розумінні теоретичних основ функціонування і реалізації моральних якостей при здійсненні професійної діяльності; моральний прояв інструментальної складової – у вмінні контролювати свої моральні якості; моральний прояв інтегративної складової – у здатності поєднувати теоретичні знання з практичними навичками самоконтролю та позитивною реалізацією моральних якостей юристом при здійсненні професійних обов'язків; моральний прояв контекстуальної складової – у розумінні значущості позитивних моральних настанов щодо їх активного впливу на загальне благополуччя людини, суспільства, країни і світу; моральний прояв адаптивної складової компетентності юриста – у вмінні передбачати виникнення чинників, які потенційно можуть негативно вплинути на позитивні моральні настанови та заздалегідь бути до них готовим; моральний прояв комунікативної складової – у вмінні будувати і використовувати комунікативні засоби на основі моральних настанов. Як зазначає І.М. Євхутич - мораль є складовим елементом, що активно впливає на розвиток всієї системи суспільства [3, с. 289].

Будучи професіоналом, юрист має випрацювати в собі низку різних особистісних якостей, таких, як уважність, урівноваженість, цілеспрямованість, наполегливість, самостійність, витримка тощо. Моральні ж якості є одним із найбільш складних і цікавих аспектів даної тематики. Моральні якості є найменш помітними з-посеред усіх інших, і це слугує підґрунтям для думки про незначущість у професійній діяльності юриста усталених моральних якостей.

Моральна складова професійної діяльності юриста включає сукупність різних аспектів, у тому числі проблему надмірності та когнітивного дисонансу в процесі виконання професійних обов'язків (наприклад, когнітивний дисонанс юриста при взаємодії з клієнтом, який йому не імпонує або надмірність по відношенню до неблагопристойного клієнта чи супутної особи, коли юрист ставить себе на щавель вище від такого суб'єкта, чим зводить вектор поведінки до суб'єкт-об'єктних відносин).

Маючи у юридичній практиці подібні ситуації, слід точно розуміти весь негативний пласт даної сфери і доносити цей момент до юристів-студентів. Дивлячись на такого роду проблеми, завжди слід враховувати, що людина є істотою неідеальною. Кожна має як свої позитивні сторони, так і свої вади. В силу того, що юристу в професійній сфері доводиться працювати із різним контингентом – слід відмітити, що він не може дозволяти собі бути

емоційно забарвленим по відношенню до тієї чи іншої людини, з якою взаємодіє у сфері юриспруденції. Професіонал має виконувати свої обов'язки однаково добре для будь-якого типу людей, - це є показником його компетентності.

У принципі жодна людина, і юрист у тому числі, не має ніякого морального права осуджувати інших людей. Будь-який осуд є показником надмірності та може розцінюватися як непрофесійність чи некомпетентність.

Юрист покликаний захищати інтереси людей, суспільства, держави, нести мир через врегулювання проблемних аспектів людського співіснування. Якщо юрист виступає стороною, яка є осередком формування негативу, що безпосередньо або опосередковано буде породжувати нові конфлікти і негаразди – його, безумовно, слід вважати некомпетентним.

Таким чином, можна стверджувати, що моральні якості юриста слугують одним із вагомих показників його компетентності.

Конституція України від 28 червня 1996 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141 ;

1. Характеристика підструктур особистості та визначення складових професійної компетентності юриста [Електронний ресурс] / І. В. Івашкевич // Психологія: реальність і перспективи. - 2016. - Вип. 6. - С. 66-71. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prp_2016_6_16;

2. Мораль і право як суспільні інститути: проблеми осмислення в умовах побудови громадянського суспільства [Електронний ресурс] / І. М. Євхутич // Форум права. - 2012. - № 1. - С. 289-295. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.

Gudina Yana

student of Law Faculty

Science supervisor – **Vitalii Kozachenko**

lecturer of the Social and Humanitarian

Studies Department

(the Dnipropetrovsk State

University of Internal Affairs)

POSSIBILITY AND MORAL SIDE OF USING MIRANDA'S WARNING BY UKRAINIAN POLICE

The legal system in the United States is considered by many to be the most advanced in the world. That is why a significant number of legislators tries to at least partially take on the US experience and institute certain institutions in their legislation; Ukraine is no exception in this process. Today, the United States of America is the most democratic state in the world, in the legal system of which human and civil rights and freedoms occupy the most important place [1].